

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Camilli De Lellis Fvndatoris Religionis Clericorum Regvlarivm Infirmis Ministrantivm

Cicatelli, Sanzio

Antverpiæ

Cap. XI. Aßidua Camilli precatio, & opera mirabilia, quæ Deus illius vi
patrare visus est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37267

CAPVT XI.

Aſidua Camilli precatio, & opera mirabilia qua Deus illius vi patrare viſus eſt.

ERat Camillus in precatone, in lectione ſpiritali, in meditatione perquam aſiduus, bonamque tam noctis quam diei partem in iis inſumebat: neque quod in opera miſericordiæ tam propenſo eſſet animo, propterea deſiſtebat, quin ſemper aliquid pium ſanctumque mente volueret ac reuolueret. Cùm peregrè proficiſceretur, non modò horam meditationis ſuæ quotidie manè per itinera explebat, tenens manu, & idemtidem reſpiciens ſuum Crucifixum, ſed etiam conuerſâ clepſydrâ (quam ſecum deferebat) ab omnibus eandem fieri meditationem imperabat. Tum verò præcipuè in eius meditatione exardeſcebat ignis, cùm in mediis ſiluis aut aliis locis ſolitariis ambularet, aut veheretur. Stupebât porrò omnes, hominem tam vlcerofum, quàm ipſe erat, tam diu genibus flexis perſeuerare, præſertim habentem in iisdem genibus duplex callum, ſeu gemina oſſa permultum acuta. Sæpè viſus eſt in orationibus ſuis copioſiſſimos fundere imbres
lacry-

lacrymarum, dum modò iunctis manibus,
 modò brachiis apertis ad sanctissimi Cruci-
 fixi pedes (erga quam imaginem semper fuit
 supra modum affectus) feruidas preces fun-
 deret. Fuit, cum in Nosocomio Annuntiatae
 Neapoli Frater quispiam media nocte eum
 ad excubias vocatum & portatum ipsi lumen
 iuerit : sed cum aliquoties eius fores cubicu-
 li pulsasset, nec responsum audiret, apertâ
 tandem ianuâ ingressus, inuenit eundem
 Patrem iam vestitum stare in medio cubicu-
 li erectum, iunctis manibus & oculis ad cæ-
 lum versis, absque alio motu: quem cum vo-
 casset, & ille nullum auditus alteriusve sen-
 sus signum edidisset, accensâ eius lucernâ eo-
 dem in statu illum reliquit quo inuenerat,
 & abiit. Solitus erat frequenter offerre Patri
 æterno amarissimam Filij sui Passionem pro
 peccatis totius mundi, & speciatim pro san-
 ctæ Ecclesiæ necessitatibus. Crebrò item suis
 Religiosis commendabat, vti memores es-
 sent semper Deum deprecari pro omnibus
 Religionis benefactoribus, tam viuis quàm
 defunctis, & pro animabus Purgatorij, &
 pro ijs qui erant in peccato mortali, & spe-
 ciatim pro iis, qui in extremo vitæ articulo
 de salute periclitabantur : consueueratque
 dicere, nostros omnes Religiosos, licet in suis
 manerent cubiculis, posse per orationes ad-
 esse

esse omnibus, quotquot in mundo reperirentur, moribundis, eorumque animas Deo commendare. Volebat denique, ut sui semper orarent, aut aliquid pij meditentur, siue domi manerent, siue per vias irent, siue in Nosocomijs laborarent, dicebatque: *Vae illi Religioso, qui sola meditationis matutine hora contentus est: post autem, omne quod residuum est temporis, in hac & illa mente distractus transigit: quippe talis nihil reperiet vesperi, nisi manus suas muscis & vento plenas.* Ad summam cupiebat solum corpus exercitijs exterioribus esse occupatum, animam vero, quoad eius fieri posset, cum Deo interiorius semper versari. Inter alia quæ in precibus suis instanter à Deo postulabat, vnum erat, ut animam eius ab omni peccatorum macula emundaret, eamque ad pristinum innocentiae Baptismo acquisitæ statum reduceret. Quocircà omnem cuiuslibet errati vel tenuem umbram magno studio deuitabat. Neque verò in suis orationibus nimis alta ac sublimia petebat, sed Christi sanctissimo lateri se includens, illic instar amantis columbæ in caverna maceræ demorabatur, ibi gratiam exposcebat, ibi excelsa ac diuina colloquia cum Domino suo dilecto miscebat. De cetero totus illi mundus mortuus erat & crucifixus, precabaturque, non iam alium quem

quem gustum suavitatis in ve caelestem percipere, sed potius vires in laboribus ampliores, & plus fortitudinis ad ea, quæ salutem tangunt animarum, suscipienda & exequenda impetrare. Non raro ad mortuorum sepulchra se conferebat, flexis super illa genibus preces ad Deum fusurus: deinde in suis spiritualibus cohortationibus dicere ad suos solebat: *O si Patres hi & Fratres, qui in istis fossis sepulti iacent, reuerti ad vitam possent, quàm animis feruentes essent, quàm Regularum obseruantes, quàm amantes pauperum! Et ego ingratus, qui hinc sum non ista cogito? & tædet me laborare?* De hac ipsa sancta virtute, ad instruendos simplices ac rudiores Fratres verba faciens, ita dixit: *Frater mi, cum stas ad orationem, si aliquam in te deuotionem sentias aut consolationem spiritualem, gratias age Deo: sin minus, ne propterea contristeris, semper cogitans, te aliqua tua culpa eam non mereri. Verum enim uero non debes, quando te aridum & siccum senseris, idè cessare ab oratione, sed magis quàm umquam in ea perseuerare. Et quamuis tibi tum appareat, non posse te animum in te ipso recolligere, saltem vim & conatum adhibe, & unum fac de tribus: aut sanctissimæ Virginis Rosarium recita, aut semper imaginem Crucifixi contemplare, aut, si nec id potes, saltem nihil aliud quàm decerta, & à mente*

mente tua cogitationes vanas otiosasque detur-
ba. At licet tota hora tali in pugna ac certamine
transuolēt, scias eam valdè bene esse impensam,
& pergratum Deo fore tuum intueri certamen.
 Visus est quoque Dominus Deus multis in
 occasionibus & necessitatibus exaudisse ser-
 uii sui orationes, quemadmodum sequenti-
 bus exemplis planum fiet. Anno millesimo
 quingentesimo octogesimo tertio, ad vigesi-
 mam sextam Aprilis, cùm Camillus in S. Ia-
 cobi Nosocomio esset Præfectus Domus, Ro-
 mæ exortus est contra satellites tumultus po-
 puli (quemadmodû in Vita Gregorij XIII.
 Pontificis fusè perscriptum est) & quia duo
 illorum satellitum intra Nosocomium fugâ
 euaserant, seque & suam salutem Camillo
 commendauerant; ipse eorum miseratione
 motus, illos in cellam quamdam lignariam
 abductos abscondit, & fascibus lignisque
 operuit. Quod populus paullo post resciscens,
 magno agmine ad Nosocomij portam ac-
 currit, & strictis gladiis, dictos satellites ad
 necem deposcit: quibus occurrens Camillus,
 summa vi precum institit, vt hos duos pau-
 peres & insontes, qui in domum Dei & ad
 misericordiæ locum confugerant, saluos vel-
 lent: sed illis in peruerso proposito obstina-
 tis, nesciens Camillus quid ultra faceret, ab-
 cessit, & se in paruum S. Iacobi ædiculam

inclu-

includens, coram sanctissimæ Virginis Alta-
 ri procidit in genua, precatuſque est multis
 cum lacrymis, & ex toto intimi cordis affe-
 ctu, ne permetteret eiufmodi in hac domo
 committi homicidium, maximaque in eam
 factâ fiduciâ, visus est demum sibi de illo-
 rum salute & liberatione à mortis periculo
 certus esse. Vnde foras denuò contra multi-
 tudinem egressus, tanta illam vehementia, vt
 sanguini parceret, exoravit, præsertim san-
 ctissima Virgine gratiam eius ori atque ser-
 monibus, & lacrymas oculis affundente, vt
 eos tandem flexerit, mitesque reddiderit. Ita
 isti duo miseri infantes, qui hæctenus nihil
 aliud quàm mortem expectabant, populi
 tumultuantis gladios euaserunt. Aliàs sub
 iuncta erectæ Congregationis, tanta idem
 Camillus aliquando laboravit nummorum
 penuria, vt nesciret, quo pacto posset huma-
 nitus quotidiano Patrum victui sufficere ne-
 cessaria, quandoquidem crebrò ad tabernam
 nummulariam Altouitorum profectus, pro
 exigenda solutione certæ syngraphæ populi
 Romani ducentorum quinquaginta aureo-
 rum, nihil vniquam potuisset impetrare, di-
 cente nummulario, nihil ampliùs inibi resta-
 re nummorum populi Romani: ita vt in ma-
 ximis tum esset rei domesticæ angustijs. Ita-
 que nullibi eo in tempore patere videns per-
 fugium,

368 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
fugium, ad orationem recursum habuit: quâ
peractâ egressus domo, obuium habuit Cæ-
saré Zatteram mensarium Augustini Pinelli;
qui intellecta eius arcta necessitate, eidem
persoluit illo ipso die dictam syngrapham,
tametsi in suo arario nullum haberet popu-
li Romani nummum. Atque hoc pacto le-
uata est domus præsentī necessitate atque an-
gustis. Anno millesimo quingentesimo no-
nagesimo fuit in nostra Congregatione qui-
dam subditus Godefridus nomine, adole-
scens Nobilis & magnæ expectationis, qui
menses minimùm tredecim in Congrega-
tione exegerat, sed tanta vi & tam reluctan-
te natura, vt in continuo detineri videretur
martyrio, præsertim immisso illi à dæmone
prorsus insolito horrore infirmorum: igitur
non valens diutiùs tam intolerabiles perfer-
re animi cruciatus, statuit è nostra Congre-
gatione discedere, atque in Montis Cassini
Cœnobium se transferre. Vbi cum tandem
admissus fuisset, & litteras suæ admissionis
accepisset, facultatem à Camillo experijt abs-
cedendi: qui ipsum ob insignes animi dotes
multùm diligens, haud mediocriter vt reti-
neret laborauit. Sed ille propositi sui re-
nax, vestes suas pristinas atque mundanas
vnà cum gladio & aliis ad equitandum ne-
cessariis sibi reddi postulauit, vt postero
die

die manè vias suas retrorsum abiret. Fuit hoc sanè Camillo quàm ingratum. Igitur ad preces. Et ecce istum eadè ipsa nocte (cùm aliqui iam modò fuisset sanissimus) corripit febris, eaquè tam repentina atque terribilis, & tanto cum frigore stridorequè & collisione dentium, vt res profus appareret insolita. Ad quem accitus Camillus, vt eum vidit tam malè constitutum, & tot opertum stragulis inuisitato frigore horrentem, petiit num animus ipsi iam esset è Congregatione discedendi: tum Godefridus suum sentiens errorem, *Minimè, inquit, Pater, minimè: immò ex hac hora votum Deo nuncupo hìc remanendi, & in hac Congregatione moriendi.* Atque vt dictorum confirmaret veritatem, litteras, quas de sui admissione in Montem Cassinum acceperat, Camillo exhibuit, vt laceraret. Qua de re actis plurimis Deo gratijs, consolatus eum est Camillus, iubens bono esse animo, quia nequaquam deinceps futurus esset alius quàm nunc esset: vti & accidit. Nam intra dies quindecim pristinam sanitatem recuperavit, & in Religione ad finem vsque vitæ perseueravit: fuitque vnus ex ijs, qui Romæ primam professionem fecerunt, dum Religio nostra recens fundaretur. Anno Domini millesimo sexcentesimo secundo, circa octauam Decembris, nauigante Camil-

lo vnà cum Patre Dominico Surrentino, & aliis quibusdã è nostris Neapoli Genuam in triremibus eius Reipublicæ, tam sæua illis superuenit tēpestas maris, vt cuncti de se actum existimarent, nec spem vllam salutis superesse rati, sublata voce inclamarent *miserericordiam, misericordiam*. In hac igitur extrema salutis desperatione, Domina Marchionissa Imperialis vnà cum Marchione marito suo, qui in eadem cum Camillo triremi nauigabant, vicinam mortem oculis cernentes, eum rogarunt, vt orationem pro ipsis ad Dominum funderet, vt illius misericordiã cuncti è tam grandi periculo eximerentur. Sed dicente Camillo, vt ad Deum ipsi se conuerterent, non autem ad se hominem peccatorem, & exaudiri indignum, eò magis Domini illi instabant, vt saltem quinquies *Pater noster* & quinquies *Aue Maria* ad Iesu Christi Vulnera, ipsis in hoc gratificans, recitaret. Vnde eorum coactus precibus, deorsum ad Capitanei cubiculum descendit, vt quod rogatus erat præstaret. Nec longa mora, & apparuit vis precum, & Dei misericordia. Nam actutum ita quieuit mare, & cessauit tempestas, vt cuncti qui paullò antè plangebant, & elatis vocibus misericordiam inclamabant, tanta subito repleti sint consolatione atque voluptate, vt reuerso ad puppim
Camil-

Camillo infinitas egerint gratias. Dicebant autem speciatim vidisse se, quàm primùm descendisset deorsum Camillus, magna cum admiratione ventum tempestatemq; quiescere: sed Camillus sancta verecundia suffusus respondit, illorum fidem ac deuotionem id à Domino impetrasse, non verò se nec obsecrationes suas. Sanè tam euidenter id beneficium eius orationi est attributum, vt adolescens quidam Nobilis & alius quidam vector, cernentes se tanto discrimini ereptos, ad Deum se conuerterint, atque à Camillo admitti in Religionem ardentè constanterque exposcerint, & obtinuerint. Ambo deinde in eadem Religione vitam finiuerunt: quorum vnus erat Paullus Grimoaldus, Ducis Eboli filius, qui Professus Romæ obiit; alter autem Damianus Corsus, qui Mediolani excessit Nouitijs. Aliàs renatigans idem Camillus Messanâ Neapolim cum multis Professis simul ac Nouitijs, in tîremibus iisdem Genuensibus (nempe anno Domini millesimo sexcentesimo tertio, Augusti mensis die vigesima sexta) aliud graue incurrit ad Caprearum fauces naufragij periculum. Quippe tanta fuit tempesta, tamque horrenda ac terribilis, vt affirmaret, numquam se aliàs maius aduisse discrimen: quippe nocte obscura & tenebrosa in loco

periculoso, mixtis tanto furore atque impetu, pluuia, fulgure, grandine, vt appareret cunctos & breuî & certò submergendos: quippe non paucis eodem loco antè perditis, quos ventus sublato in mare præcipitauerat. Igitur illa nocte adedò infelici dum clamoribus omnia resonarent, & cuncti in expectatione mortis essent, Camillus in vnum cubiculum digressus, atque ad cæleste respiciens auxilium, Dei misericordiam iuit imploratum. Duo interim Nobiles eum interpellantes, *Pater*, inquit, *pro nobis Deum deprecare, de quorû omnium salute conclamatum est: & ille ad eos conuersus, In signum*, inquit, *pœnitentiæ, & ad placandam iram Domini, iam iam istos capillorum vestrorum cincinnos resecate, & hîc mecum orationi incumbite, ac timere desinite. Spero enim in Domino minimè futurum, vt pereamus.* Nec mora, cincinnos in eius præsentia quàm citissimè resecerunt, toti que madidi ac tremebundi, ad coniungendas preces precibus se applicuerunt. Quo in timore perstiterunt ad auroram vsque: tum sole dilucescente, etiam diuinæ bonitatis Sol emicuit, & è tanta ipsos tempestate ac procella eripuit. Anno salutis millesimo sexcentesimo quinto, Bocchianici quadam die manè, Camillus vnà cum Patre Dominico Carruccio, & aliis è nostris, apud Omphrium

phrium confobrinum suum prandebat: vix autem manducandi finem fecerat, cum tam profunda cogitatione immerfus, atque à se quodam modò alienatus est, vt totus mutus & cogitabundus, quasi rem aliquam magna mentis acie perspiceret, à cunctis notaretur. Eâ verò ipsâ horâ, cum vetus quoddam ædificium eo loco, vbi noua fabrica in usus nostros construenda erat, destrueretur, ecce totum derepentè supra decem fabros cæmentarios, qui ibi subtus operabantur, corruit. Disperso mox circumquaque rumore, multi ad Camillum cucurrere id infortunij denuntiatum: ij attulere cunctos ibi cæmentarios eâ ruinâ oppressos, obtectosque, vno dumtaxat excepto, cuius extra delapsam materiam extaret caput. Tum Camillus animo prorsus imperturbato, quin & vultu alacri, *Agitedum*, inquit, *eamus istos missellos adiutum: quandoquidem bonus Dominus ne vnus quidem (quâ est in nos misericordiâ) perire voluerit. Nam omnes inueniemus saluos: nec vincet hîc demon, nec bonum hoc impediet.* Ita ergo, vt dixerat, per Dei gratiam fuit: siquidem effossa macerie cunctos offenderunt viuos, prorsusque illæsos. Quod magno Domini miraculo est attributum. Vnicus dumtaxat illorum Magister, Marcus appellatus, non mediocriter tracto capite reper-

374 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
tus est : quod vnicuique eo admirationem
auxit, quòd iusto Dei iudicio id passus vide-
retur : quandoquidem solitus erat idem Ma-
gister de Patribus nostris idemtidem cõque-
ri, quòd se ac socios Româ eductos in mon-
tes istos abduxissent, vbi multa paterentur.
Denique omnes magnoperè obstupuerunt,
ijque potissimum qui præsentes aderant,
cum Camillus finito prandio tam alta ac
profunda cogitatione subitò correptus fuit,
coniecturam inde sumentes, eum aliquid
de ista ruina in spiritu præuidisse, Deoque
super ea supplicasse. Aliud in eadem fabrica
occurrit non indignum obseruatu : quòd sci-
licet deficiente in vicinis locis arena, quæ
ædificationi propter conficiendam calcem
est necessaria (erat hæc è valdè longinquo
non absque magnis & impensis & incom-
modis afferenda) quòd inquam, illa Dei
semper incomprehensâ bonitas ad serui sui
Camilli solatium, & ad maiores popularibus
suis dandos animos (ne fortè impensarum
terrèrentur magnitudine) effecerit, vt in quo-
dam dicti Onuphrij prædio, arena eiusmodi
à formicis sua horrea condentibus egere-
retur. Quâ notatâ, & ibidem terrâ effodi
iussâ, ad arenæ venam ventum est, è qua de-
inceps idem Onuphrius, quantum toti stru-
cturæ necessarium fuit, gratis ac liberaliter
suppe-

suppeditavit. Ad benignam Dei providentiam spectat quod sequitur. Cùm enim aliquando in nostra Domo Neapolitana centum essent minimùm personæ, neque in antemeridianum tempus satis esset panis, iamque hora instaret prandij, contulit se Curator triclinij ad Camillum, indicavitque, panem ad prandium non sufficere, & simul quæsiuit, num placeret vt signum daretur ad prandium. At ille in Domino confisus, *Ite*, inquit, & *date signum prandio*. Quod licet satis alienum Ministro appareret, iuit tamen ad præstandum obedientiæ munus, & ecce, dum manum funi campanulæ ad pulsandum admouet, alteram audit pulsari campanam, & vi quidem magna ad ostium extraordinarium, per quod scilicet curribus & iumentis datur introitus: quò profecti, deprehendunt à Proregina Comite Beneuentana missum famulum cum multis baiulis frumento & pane albissimo onustis: è quibus panibus, tamquam à diuina missis providentia, voluit Camillus suas partes communicari cum alijs omnibus Patribus & Fratribus, tam qui in Nouitiatu quàm qui in Nosocomijs demorabantur. Aliàs idem Camillus iter agens cùm Patre Cæsare Bonino, vbi ad locum deuênit, qui in multas vias dissecabatur, ignarus tam ipse quàm socius,

376 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
quæ bona esset, ibi hærebant mente confusi,
maximè quòd serum iam tempus esset : tum
focio suo Camillus, *Claudamus*, inquit, *oculos*,
& *equis subdamus calcaria*, *speremusque*
Deum in iter bonum nos immissurum. Ita fece-
runt, ita inuenerunt. Aliàs item sæpiùs varia
agenti itinera nox superuenit, & in locis qui-
dem periculosis, ac præcipitiorum, & aqua-
rum, & niuium plenis, cumq̃ue se existima-
ret funditus esse perditum, quia viam nec
videret nec sciret, habito ad orationem per-
fugio, statim velut miraculo, & quasi sancto
Angelo custode comitante, omni se periculo
miratus est expeditum.

CAPVT XII.

*Camilli erga Sanctos deuotio, &
mortis meditatio.*

EAm precationis formam diligebat &
celebrabat Camillus, quæ adiunctam
haberet deuotionem. Neque enim hanc vir-
tutem à feruidis suis orationibus abesse vni-
quam patiebatur. Multus etiam erat in San-
ctorum inuocatione, sed nominatim beatif-
simæ Virginis, quam peculiari semper cultu
prosequebatur; & cui Rosarium quotidie
tantâ curâ recitabat, vt priùs lectum ascen-
dere,